

**NGHIÊN CỨU BẢO QUẢN NGỌN MÍA LÀM THỨC ĂN CHO GIA SÚC NHAI LẠI
Ở ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG**

Nguyễn Văn Thu, Nguyễn Thị Tuyết Nhung

A study of conservation of sugarcane tops as ruminant feeds

(Summary)

A study of incubated sugarcane tops for conservation and late use as feeds of ruminants was done at the experimental farm of Cantho University to evaluate nutrient content, in vitro digestibility and animal responses. It was a complete randomized design experiment with 4 treatments such as sugarcane tops without chemical treatment (control), sugarcane tops treated with 1% ammonium sulfate (AS) in fresh, with 5% urea based on DM basis (U) and with 2% urea and 2% molasses (UM) and three replication. In general CP was significantly increased in AS, U and UM treatments compared to control. At 72 and 96 hour incubation the OM in vitro digestibility of the treated sugarcane tops of AS and U were significant higher than that of the control and UM. The color of Treated sugarcane top of AS was light yellow and flavor. It was quickly accepted by the cattle, while the Treated sugarcane top of U was light green, then after few days it was eaten by the animals.

Mía không chỉ là cây công nghiệp quan trọng để sản xuất đường mà các phụ phẩm của nó như ngọn mía, mật đường, bọt đường... được nhiều nước nhiệt đới dùng làm thức ăn cho gia súc nhai lại. Trong các loại phụ phẩm, ngọn mía chiếm 28% trọng lượng cây mía. Tuy nhiên, do thời vụ thu hoạch khá tập trung nên chỉ một phần nhỏ ngọn mía tươi được sử dụng làm thức ăn cho gia súc phần còn lại phải bỏ đi. Khắc phục tình trạng trên, vừa qua, chúng tôi đã thực hiện đề tài này nhằm xác định biện pháp bảo quản ngọn mía tối ưu dùng làm thức ăn cho gia súc nhai lại ở DBSCL.

I. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Thí nghiệm được thực hiện tại huyện Phụng Hiệp và trại thực nghiệm và phòng thí nghiệm thuộc bộ môn Chăn nuôi trường Đại học Cần Thơ trong thời gian từ tháng 10-2003 đến tháng 2-2004. Mẫu ngọn mía thu ngoài ruộng của nông dân tại Phụng Hiệp. Các dụng cụ phân tích và phương pháp phân tích đường chất của ngọn mía là những dụng cụ và phương pháp thông dụng mà các phòng thí nghiệm đang áp dụng. Thí nghiệm được bố trí ngẫu nhiên với 4 nghiệm thức (NT) và 3 lần lặp lại. NT1: Ngọn mía không xử lý. NT2: Ngọn mía được xử lý 1% amonium sulphat (vật chất tươi). NT3: Ngọn mía được xử lý 5% urê (tính trên vật chất khô của ngọn mía). NT4: Ngọn mía được xử lý 2% urê và 2% rỉ mật đường (vật chất khô).

Ngọn mía băm nhỏ khoảng 2-3cm, được cho vào bọc plastic ủ kín. Thời điểm theo dõi: 0 ngày, 7 ngày, 28 ngày, 56 ngày sau xử lý. Các chỉ tiêu theo dõi sẽ được phản ánh cụ thể ở phần kết quả.

II. KẾT QUẢ VÀ THẢO LUẬN

Bảng 1. Sự thay đổi pH, DM, OM của các nghiệm thức qua thời điểm xử lý.

Chỉ tiêu	Thời gian xử lý (ngày)	NT				P/ ± SE
		1	2	3	4	
pH	0	5,67 ^a	5,13 ^b	7,43 ^c	7,33 ^c	0,000/±0,115
	28	4,67 ^a	4,70 ^a	7,07 ^c	5,57 ^b	0,000/±0,182
	56	4,30 ^a	4,60 ^a	6,07 ^c	5,23 ^b	0,000/±0,139
OM	0	95,2	95,1	95,8	95,7	0,085/±0,255
	28	94,3	94,2	94,6	93,7	0,342/±0,309
	56	94,7 ^a	91,3 ^{ab}	94,3 ^{ab}	93,5 ^c	0,021±0,299
DM	0	29,3	30,7	29,6	28,1	0,056±0,767
	28	27,6	27,4	26,9	28,3	0,597/±0,971
	56	27,4	27,9	27,5	28,4	0,408/±0,626

Các chỉ số a, b, c khác nhau trên cùng một hàng là khác biệt có ý nghĩa thống kê. OM: Vật chất hữu cơ, DM: Vật chất khô.

a) Sự thay đổi pH, DM, OM của ngọn mía trong thí nghiệm (Bảng 1): Qua bảng 1 cho thấy, ngọn mía ở NT1 trong ngày đầu tiên (sau chặt khỏi cây), qua phân tích có pH là 5,70; vật chất hữu cơ là 95,2 và vật chất khô là 30; so với NT 2, ngay ngày đầu tiên thì pH là 5,13 giảm so với NT1 và ngày một giảm đạt 4,70 ở ngày thứ 28 và 4,6 ngày thứ 56. Như vậy, ngọn mía có thể ủ chua không cần tới hoá chất (NT1). Tuy nhiên ở NT3 và NT4 tới thời điểm 56 ngày vẫn cao (6,07 và 5,23). Điều này có thể do NH₄OH sinh ra từ phân giải urê đã trung hoà axit tạo ra trong mẻ ủ và pH giảm mạnh qua thời gian xử lý. Điều này cũng thể hiện rõ ở OM (vật chất hữu cơ) ở NT4 ngày thứ 56 là 93,5 thấp có ý nghĩa. Như vậy, có bổ sung urê (NT3) và rỉ đường (NT4) đã làm

Chuyên mục "chuyển giao HKI" có sự phối hợp của Trung tâm Khuyến nông Quốc gia